

Czego nie powinien regulować statut jednostki samorządu terytorialnego?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: piątek, 08, kwiecień 2022 15:39

Maciej Barmosz

Odśloni: 2450

Statut powiatu należy do kategorii aktów prawa miejscowego o charakterze ustrojowo-organizacyjnym. W statucie jednostka samorządu terytorialnego określa swój ustrój, pozostając w zgodzie z przepisami wyższej rangi.

Jak stwierdził WSA w Rzeszowie: „Materia statutowa nie została ujęta w przepisach ustaw samorządowych w sposób kazuistyczny. Pozytywne upoważnienie do kształtowania treści statutu jest generalne, a nie kazuistyczne. Milczenie ustawodawcy nie oznacza zakazu wypowiedzania się na dany temat w statucie. Statut gminy może normować wszystkie zagadnienia ustrojowe gminy nienormowane wyraźnie w ustawie, byleby nie był sprzeczny z jej przepisami.” (wyrok WSA w Rzeszowie z dn. 23.03.2020 r., syg. II SA/Rz 96/21). Nie mniej jednak należy też zauważyć, że w ustawie o samorządzie powiatowym znajdują się poszczególne przepisy określające składniki regulacji materii statutowej. Statut powiatu oprócz kwestii dotyczących ustroju powiatu, reguluje także zasady dostępu do dokumentów urzędowych powiatu i korzystania z nich (art. 8a ust. 3), zasady i tryb działania komisji skarg, wniosków i petycji (art. 16a), zasady działania klubów radnych (art. 18 ust. 3), podstawowe zasady organizacji i funkcjonowania rady powiatu i jej organów wewnętrznych (art. 19), liczbę członków zarządu (art. 27 ust. 1), a także organizację wewnętrzną i zasady funkcjonowania zarządu powiatu (art. 32 ust. 4).

W związku z tym, że statut jest aktem prawa miejscowego, to „organ powiatu, uchwalając przepisy prawa miejscowego, powinien przestrzegać regulacji zawartych w obowiązującym w dacie podjęcia uchwały, rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. Nr 100, poz. 908), stanowiących w myśl art. 87 ust. 1 Konstytucji RP, źródło powszechnie obowiązującego prawa.” (wyrok WSA w Olsztynie z dn. 26.10.2021 r., syg. II SA/Ol 507/21). Zatem zgodnie z § 137 powyżej wspomnianego rozporządzenia, w uchwale nie powinno powtarzać się przepisów ustaw oraz przepisów innych aktów normatywnych. Skutkuje to tym, że w statutach jednostek samorządu terytorialnego nie powinny znajdować się przepisy dotyczące np. trwania kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego, stwierdzające posiadanie przez te jednostki osobowości prawnej czy też wymieniać wszystkie zadania powiatu. Przykłady błędnych zapisów można mnożyć, ale ogólnie można stwierdzić, że w statutach jednostek samorządu terytorialnego nie należy powtarzać przepisów innych ustawy, a w szczególności ustaw samorządowych.

Naczelny Sąd Administracyjny (wyrok NSA z dn. 8.01.2019 r., syg. II OSK 270/17) stwierdził, też że ze względu na samodzielność jednostek samorządu terytorialnego „materia statutowa może być kształtowania w statutach w stopniu pozwalającym na jej dostosowanie do lokalnych warunków, ale pod warunkiem, że nie zostaną naruszone przepisy ustaw wyznaczające niemodyfikowalne (niepodlegające zmianom w statucie) granice tej materii.” Innymi słowy, każdy przepis ustawy szczególnej zmodyfikowany w statucie jednostki samorządu terytorialnego będzie sprzeczny z prawem. Poniżej wskazane sytuacje mogą stanowić przykład takich regulacji.

WSA w Gliwicach (z 26.02.2020 r., syg. III SA/Gl 1111/19) stwierdził, że: „Upoważnienie do ustanowienia herbu flagi gminy nie mieści się w zakresie wewnętrznego ustroju gminy. Zaś ustanowienie herbu i flagi gminy może nastąpić w drodze odrębnej uchwały, a zatem być przedmiotem odrębnej regulacji prawnej, a kwestie te nie powinny natomiast zostać określone w statucie.” Z kolei wojewoda wielkopolski w rozstrzygnięciu nadzorczym z dnia 28 listopada 2018 r., nr KN-I.4131.1.657.2018.8: orzekł, iż: „Przyznanie przewodniczącemu rady na mocy statutu powiatu szerszych uprawnień niż dopuszczone przez ustawy powoduje, że statut ten traci swój wykonawczy charakter, stając się samodzielnym źródłem prawa, naruszając w ten sposób granice upoważnienia przyznanego radzie powiatu.”

Czego nie powinien regulować statut jednostki samorządu terytorialnego?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: piątek, 08, kwiecień 2022 15:39

Maciej Barmosz

Odśłony: 2450

Statuty jednostek samorządu terytorialnego przede wszystkim nie mogą też naruszać przepisów Konstytucji. Wojewoda wielkopolski jako organ nadzorczy, w powyżej cytowanym rozstrzygnięciu zaznaczył również, że: „przepis rangi konstytucyjnej (art. 61 ust. 3) przesądza o tym, iż ograniczenie praw może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. Z powyższych względów za rażąco naruszający prawo uznać należy także zapis statutu, który stanowi, że «po uprzednim ostrzeżeniu Przewodniczący obrady może nakazać opuszczenie sali tym osobom spośród publiczności, które swoim zachowaniem lub wystąpieniami zakłócają porządek obrad bądź naruszają powagę sesji».

Wszystkie wyroki powołane w tekście dostępne są w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych.